

Η ελληνική θρυαλλίδα

Του ΠΑΣΧΟΥ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ

Εχει ένα δίκιο ο κ. Αλέξης Τσίπρας όταν επικειρυματολογεί ότι το ελληνικό χρέος είναι απλώς η κορυφή του ευρωπαϊκού παγόβουνου χρέους. Αν το δούμε σοναρτικά, ολόκληρο το ελληνικό δημόσιο χρέος δεν είναι παρά το 3,6% του συνολικού χρέους της Ευρωζώνης (άνω των 9 τρισ. ευρώ) ή, αν θέλουμε να το δούμε ευρύτερα, το ελληνικό χρέος είναι το 1/3 του ελεγίματος που θα έχουν μόνο φέτος οι ΗΠΑ.

Βεβαίως, «άλλα τα μάτια του λαγού κι άλλα της κουκουβάγιας»· άλλα τα μεγέθη και οι προοπτικές της γαλλικής ή της αμερικανικής οικονομίας και άλλα της ελληνικής. Αυτό όμως δεν ανατρέπει το γεγονός ότι το χρέος είναι ένα τεράστιο πρόβλημα όλων των δυτικών οικονομιών, που αυτή τη στιγμή κρύβεται κάτω από μια ελληνική κουρέλων. Ολοι παγκόσμιοι –μα άλλοι: Δεξιοί και αριστεροί!– συζητάνε για το ελληνικό χρέος και κανείς για το γεγονός ότι «ενώ το ΑΕΠ των Ηνωμένων Πολιτειών, μεταξύ 1975 και 2007, πολλαπλασιάστηκε επί 8,75 σε σοναρτική αξία, το ιδιωτικό χρέος εικοσαπλασιάστηκε και το δημόσιο χρέος τριπλασιάστηκε. Στα τέλη του 2007, το συνολικό δημόσιο και ιδιωτικό χρέος των Αμερικανών ανέρχεται στο 350% του ΑΕΠ, δηλαδή πολύ περισσότερο από το 1929» (Ζακ Αταλί, «Παγκόσμια κατάρρευση σε 10 χρονια», εκδ. Παπαδόπουλος). Ο διάσημος οικονομολόγος παρουσιάζει με σοβαρό επικειρήματα ότι το δυτικό χρέος (δημόσιο και ιδιωτικό) είναι ένα ατύχημα που περιμένει να συμβεί.

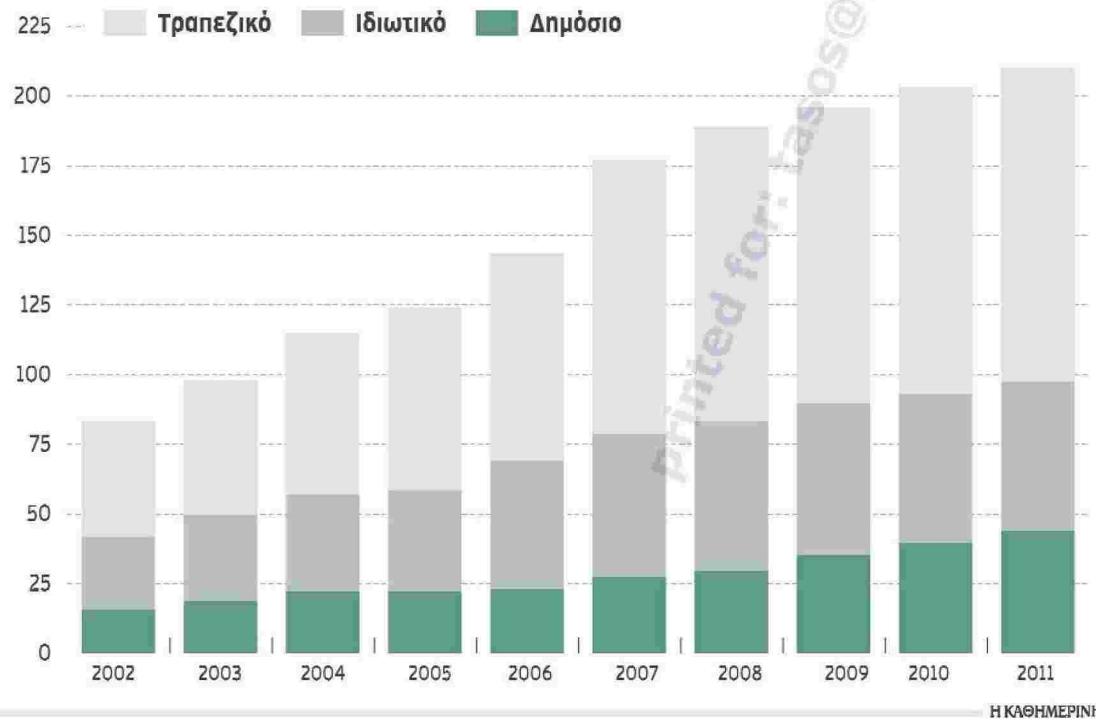
Το ερώτημα όμως στο οποίο πρέπει να απαντήσουν οι ελληνικές πολιτικές πηγοί, με πρώτη αυτή του ΣΥΡΙΖΑ, είναι αν από το ατύχημα πρέπει να σκάσει πρότα στα μούτρα μας και μετά να συμπαρασύρει ολόκληρο τον δυτικό κόσμο ή μήπως η μικρή και αμελητέα οικονομική Ελλάδα πρέπει να περιμένει ώστε να ωριμάσει το πρόβλημα για να τεθεί σε πανευρωπαϊκή βάση.

Παγκόσμιο πρόβλημα

«Το πρόβλημα του χρέους δεν είναι μόνο ελληνικό, είναι ευρωπαϊκό. Και ο Ευρώπης οφείλει συλλογικά να το συζητήσει και να αναζητήσει βιώσιμη ευρωπαϊκή λύση...», έγραψε πολύ ορθώς ο κ. Αλέξης Τσίπρας. «Ο ΣΥΡΙΖΑ δεν είναι ο δαίμονας, η μεγάλη απειλή για την Ευρώπη, αλλά η φωνή της λογικής. Το ρυποντήρι που θα σηκώσει από τον λόγαρυ και την υπνοβασία στο κενό της πηγοίας της Γηραιάς Ηπείρου» (Huffington Post, 5.1.2015). Εντάξει! Εχει πολύ δρόμο ακόμη για να γίνει... «φωνή της λογικής» ο ΣΥΡΙΖΑ, αλλά η αλήθεια είναι πως το πρόβλημα του χρέους είναι πανευρωπαϊκό και παγκόσμιο. Δυστυχώς, όμως, υπάρχουν αρκετοί στον ΣΥΡΙΖΑ που υποστηρίζουν ότι η Ελλάδα πρέπει να γίνει θρυαλλίδα εξελίξεων για το χρέος σε ολόκληρη την Ευρώπη, αλλά αποσιωπούν το γεγονός ότι πριν από την πυροδότηση των εξελίξεων η θρυαλλίδα καίγεται ολοσχερώς.

Το πρόβλημα όμως είναι ότι η θρυαλλίδα σιγοκαίει εδώ και πολύ καιρό, και όχι με αποκλειστική ευθύνη του ΣΥΡΙΖΑ. Από το 2010, που λόγω Μνημονίου διάφοροι έμαθαν ότι η ελληνική οικονομία

Παγκόσμιο χρέος (σε τρισ. δολάρια)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

βρίσκεται σε κρίση, όλοι οι υποστηρικτές των υψηλών δαπανών και των χαμηλών φόρων (δεξιοί και αριστεροί) άρχισαν όψιμα να αναπυρούν για «το χρέος που διογκώνεται». Την ώρα που η Ελλάδα παρήγε νέο, πρωτογενές, χρέος της τάξεως των 2 δισ. τον μήνα (24 δισ. τον χρόνο) αυτοί κατάφεραν να στρέψουν την προσοχή του κόσμου στο χρέος που διογκώνεται, έτσι ώστε να επιβραδυθούν ή και να ακυρωθούν μέτρα που θα μείωναν τα πρωτογενή ελλείμματα και θα περιόριζαν τον ρυθμό αύξησης του χρέους. Ήταν ένα «υπέροχο» ταχυδακτυλουργί-

κό, που με την αμέριστη συμπαράσταση και τον λαϊκισμό των πλεκτρονικών ΜΜΕ έπιασε: έγινε σύνθημα «Δεν χρωστάμε δεν πληρώνουμε», Επιτρόπες Λογιστικού Ελέγχου του Χρέους, περισπούδαστα άφρα για τη «θηλά του χρέους» κ.λπ. Το αποτέλεσμα ήταν να δαιμονοποιηθεί το Μνημόνιο-ακόμη και σήμερα παραμένει η μόνη –καλή κακή, δεν έχει σημασία– πρόταση που υπάρχει στην Ελλάδα για έξοδο από την κρίση. Πέντε χρόνια τώρα, ενώ οι κυβερνήσεις πάλευαν για τη μείωση των ελλείμμάτων ώστε να μην παράγεται νέο χρέος, διάφοροι έτρεχαν στον δημόσιο διάλογο, κρώζοντας σαν τα κοτόπουλα «πω, πω, πω, χρέος που 'χουμε...».

Με την άφρονα πρόωρη μετάθεση της συζήτησης στο ελληνικό χρέος, που επιδιώχαν όλες οι πολιτικές πηγοίς τα προγύμνενα χρόνια, όλος ο κόσμος διυλίζει τον ελληνικό κώνωπα των 320 δισ. και ξεχνά την ευρωπαϊκή κάμπλο που αθροίζει χρέος 11 τρισ.

Προπέτασμα καπνού

Και αυτό –δηλαδή η απόσπαση της προσοχής από το βασικό πρόβλημα των ελλείμμάτων– δεν είναι το κειρότερο. Το κειρότερο είναι ότι η Ελλάδα έγινε πάλι το θέμα συζήτησης σε όλο τον κόσμο, και διά της Ελλάδας αποκρύπτεται το βασικό πρόβλημα όλων των χωρών της Ευρώπης, αλλά και της Δύσης. Με την άφρονα πρόωρη μετάθεση της συζήτησης στο ελληνικό χρέος, που επεδιώχαν όλες οι πολιτικές πηγοίς τα προγούμενα χρόνια, όλος ο κόσμος διυλίζει τον ελληνικό κώνωπα των 320 δισ. και ξεχνάει την ευρωπαϊκή κάμπλο (των 27) που αθροίζει χρέος 11 τρισ. Η «ελληνική ιδιαιτερότητα» γίνεται, για μία ακόμη φορά, προπέτασμα καπνού για να μην αντιμετωπιστούν δομικές αδυναμίες του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Η προηγούμενη φορά ήταν το 2010, μόνο που τότε επειδή υπήρχαν λόγεις ομολόγων που δεν μπορούσαν να αποτιμωθούν. Τώρα το κάνουμε εθελοντικά και για μικροπολιτικούς λόγους, επειδή οι πολιτικοί αρχηγοί ήθελαν να έχουν κάτι να λένε στο μπαλκόνι. Ο κ. Αντώνης Σαμαράς ήθελε να πάει σε εκλογές λέγοντας ότι επέτυχε «απομείωση του χρέους», αλλά δεν του βγήκε, ο κ. Τσίπρας –αφού διαπιστώσεις ότι οι υποσχέσις για ελλειμματική πολιτική δεν γίνεται πιστευτή από κανέναν– έκανε σπουδαία τη διαπραγμάτευση για τη μείωση του χρέους. Υπάρχει περίπτωση να γίνει αυτή η σύγκρουση των δύο λαϊκισμών στην Ελλάδα για να προδοτήσει εξελίξεις σε ολόκληρη την Ευρώπη, κι ενώς «νεοσυντροπτικού» λαϊκισμού, που δείχνει την Ελλάδα ως κακό παράδειγμα για να κρύψει άλλα ποι δομικά προβλήματα του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Υπάρχει περίπτωση να γίνει αυτή η σύγκρουση των δύο λαϊκισμών στην Ελλάδα για να προδοτήσει εξελίξεις σε ολόκληρη την Ευρώπη, κι ενώς «νεοσυντροπτικού» λαϊκισμού, που δείχνει την Ελλάδα ως κακό παράδειγμα για να κρύψει άλλα ποι δομικά προβλήματα του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Υπάρχει περίπτωση να γίνει αυτή η σύγκρουση των δύο λαϊκισμών στην Ελλάδα για να προδοτήσει εξελίξεις σε ολόκληρη την Ευρώπη, κι ενώς «νεοσυντροπτικού» λαϊκισμού, που δείχνει την Ελλάδα ως κακό παράδειγμα για να κρύψει άλλα ποι δομικά προβλήματα του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος.